

Om äldermannsinstitutionen: Tolånga har
Lantbr. drifs fören, Tolånga nr 3 (förl: To-
långa $\frac{22}{4}$ år 1850) berättat följande:

Omkring den 1:ste maj brukade man byta
om älderman. Äldermannen valdes för
flera år.

Gårdet hölls i gamla tider på kvällen den
1:ste maj. Man tog av hys kassa till inköp
av en kanna brännvin, som användes till
gillet.

Det var allmänningar som det betattes

Äldermanns
skifte

Gillet

3341

arrände för, och detta tillfälle kassan.

Huset ämskapparur. När det var
"i sa drag" (i lössning) brukar de luta i
huset för att folk skulle samlas.

De gamle berättar att före urskiftet, gick
mannarna omkring och såg på gårdarna, men
de skulle släppa ut kreaturen på vären.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Horset

Gärdessyn

Följande bymraa ha enl. protokolls-
boken sammankommit följande dagar i
när näranda år:

1888	1 Maj
1889	4 "
1891	6 "
1893	5 "
1895	1 "
1896	2 "
1897	12 Nov
1902	15 Maj
1903	2 "
1905	25 "
1906	31 "
1907	31 "

3341

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

1909 12 juni
1910 25 Febr.
1911 9 juni
" 22 juli
1912 15 Maj
1913 29 Nov. / sammanträd med väghållningsstyrelse
1916 22 juni
1917 1 Maj
1918 18 "
1919 17 "
" 26 juli
1920 8 Maj
1921 20 "

3341

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

1922 29 Apr.

1923 28 "

1924 20 "

1925 10 Aug.

1926 30 Apr.

1927 30 "

1928 28 "

" 29 maj (ettre byastämman)

1929 27 okt (" ")

1929 27 apr.

1930 26 "

1931 2 maj.

3341

Åldermanskontrakt från

Tolånga s:n

av år 1857

Byordning för Solunga By uti Pors Ja-
rad, uprättad i Anledning af then allmänna, af dö-
ga öfverheten, utgifne projecterade By ord-
ning, lämpad efter theema besagde Bys
beskaffen = och omständigheter.

§ 1.

På Helt god och nyttig ordning i byen
må hållas, så skall en älderman.
ährdigen tillsättjas, hvilken ämbete
erkannerligen är, at föreslå hvad till
Byens samfälta nytta kan tjena, an-
gående åkrar, ängar, fälad mark, fiske

wahr, beståder och melior; och bör then,
som hiet antingen efter ordningen eller
wahl tillkommer icke undandraga sig
hwar ifrån, wid skicklig plikten, efter
Byrådsrådets samvårdliga öfverenskommande.

§ 2.

Äldermannen äger makt, när han antingen
sielt finner nödigt, eller varder af någon
annan tillsagt och påminnt, samman-
kalla byamännen till at gemenhetsamt
med hvarandra öfvertägga om hvad det
likt vara må, som till hvarmans
bruk, härför och förman lända kan;
försunmar någon af motwillja at infinna

sig på samleplatsen, när vanligt tecken till
samlingen gifves, böte första gången 6%. S. 2.
mit och andra gången dubbelt, dock åligger det
den som blås i hornet, så laga att alla Bya
männerna kunna få höra, och således icke
allena blås eller gifva tecken mit uti
Byen, utan och vid bägge ändarna,
åt öster och väster, at ingen skall kunna föreläsa
okunnighet härom. är någon ifrån Byen borte,
när sådan lysamling skier, bör det honom
vid hemkomsten af äldermannen eller någon
gamle konung göras, hvad i byslaget öfverens-
kommit är, och han vara pliktig såsom den

andra sådant efterleva eller plikta efter by-
lagets beprågande. Överfaller någon på saml-
platsen den andra, med ofidliga ord, eller ut-
brister: Eder eller hordom, eller med kugg
och slag den andra öfverfaller båt, half eller
hel båt eller flera efter omständigheterna,
och samtliga Byamännens godtförmanande.

§ 3.

Äldermännen äger jempte sig uttänna
af Byamännens 2de Vitesmän, hvilka äro
skyldiga honom biträda wid et och annat
tilfälle i synnerhet vid båtens uttagande af
de höga och motvilliga, som efter denna

Byordning gjort sig till förfallen.
§ 4.

11

På klut kvar en må ninta hägn och frid i
ängar och wägar på säd och gräs, så böra alla
giärdsgårdar i sin wisfa tid, Nmbf. 2 för
Rågwägen den 1 november och för Kornväg och
ängar den 1 Maj, vara i gott stånd, hwarfis
giärdsgårdarnas i rättan tid om våren och höst
skall hållas af samtliga grannarna och de
som då finnes ogilt, sättas i stånd inom
en vis förelagd dag eller plikt den som för
summas för hvar giärde* 2 öre Smt och gälder
skadan dubbelt åter om någon deraf summan.

*ordet överstruket. ursprungl. stod "Larmen" öfver den följ. summan
ändrades. Antag. att det här ursprungl. 4 i st. af 2 eller tväerton.
Skriv endast på denna sida!

hol på giärde 1 öre S:ut.

§ 5.

Sedan sätt är i Vångarna, må inte Creatur af
hvad slag det är, utsläppas, om det gör
pligkte för hvant Creatur så af ena som
andra slaget första gången 2 öre S:ut och
andra gången dubbelt, uttages ej creaturet
af ägaren på första försäijelse eller varring,
pligkte och dubbelt.

§ 6.

Bryter någon hol på wång = eller ång =
tåppan, pligkte 16 % om uprätte skadan genast.
Blåm någon giärds gård omkull, eller eljest

• - - - • Liliskivet senare.

Skriv endast på denna sida!

är odugelig, så är den som det först blir varse,
skyldig genast gifva det äldermannen till-
känna, som bör utan försømmelse kundgöra
det honom som gårdsgården äger, med an-
tydan att han det genast uplägger, försummar
han detta, sedan han är tillsagt, böte 4%
för hvert Creatur, som derigenom inkommer,
och fyller Therjente skadan efter byalagets
bepredande. Samma lag vare om led och grinner,
den grinnen sörhöver, plicket om den är olaglig
och icke försvarlig, eljest plicket den
som bryter det eller lemmer det öfver.

§ 7.

Kommer någon mans Creatur emot hans villja genom annars mans gårdsgård in i äng eller väg, så skall gårdsgården granskas och om den olaglig finnes, ägaren af gårdsgården plikter för hvarje Creatur, som för sagt är 4%, och värsätta skadan, och i så fall gå till Creaturen äger frij.

Creatur som fått rana byta neder eller springa öfver gårdsgården, skall ägaren haffa, eller plikter och till all skada svära.

§ 8.

Bryter någon höll på annars gårdsgård,
och går på Vinter eller Sommar therigenom
väg utan gårdsgårdägarans lof, plikete 12
%. Sunt. ~~Slipper någon Gårdskle eller hamlar~~
~~träs på annars ägor, plikete twaige gång*~~
12%. och utan des efter lag. Borttager eller
snaddar någon hugget och: twå last gårdskle,
hwar slag sket helst vara må, plikete för mans-
börd 4 % och för Las 24% och vara
skyldig att skaffa igen på platsen så myckest
och så godt som han borttagit, eller plikete efter
Byamännens godkännande och ända efter lag.

* överskrifet i originalet.

Skriv endast på denna sida!

§ 9.

Ingen vare efterlåtit at beta, tundra eller hälla
sina ödk eller fä-Creatur i äng eller wäng, utan
samtliga Byamens öfverenskommande, änskiönt
thet skiedde på hans egne ägor, gör någon thut,
plicket hwarje gång för hont Creatur 16%.

Sammaledes ware förbudt, at liöra eller lägga
wäg öfver annars äng eller sådde äcker, utmed
eller ifrån såda farvägen wid plicket af 4%
för den dermed beträdes; deremot böra alla i
byen vara entäliga utj at upslaga de vanliga
vägar i äng och wäng, eller the med sin såd
och hö, skola framliöra, och göra bror af sten

eller annat som beqvämligt finnes, öfver wetten-
rinder och Kiär-Srag, den sig härnäst sätter
eller motvilligen borta bliver, när derom vid
samlingen påminnes, pliktede hvar gång 12%.
§ 10.

Slä. någon med vilja och wetkap in utj
annars äng eller diifer mot än eller Plog in
i annars åker, eller körer up renesten,
pliktede 24% sin Byen, betala ägaren säd
eller gräs dubbelt tillbaka, utan det han
efter lag kommer. Sin ad plikta, och hvar
inga åkerrenar är, eller kunna blifva
såsom vid höft-åkrar, så skall strakt

tillsädd är, ut Byamännen närwar skintas
färo eller läggas stuv. märken, at ingen
för-när skier, och en hvar vid hvar
tiden må weta hvilket hans är eller ej.

§ 11.

På fäladmarken bör ingen släpa eller wälta sine
Creatur, utan de som äga dehl i samma mark,
sältes förbindes en hvar byarman att utom
alla grannarnas nerskap och samtycke liu bet
på fäladmarken emottaga något fremmande
Creatur, med wite och pligt af 1 Daler 5^{mt}
för hwar Creatur; Hens = och Lögges = folk
i byen böra gifwa liu byen deas löhn för sine

Creatur nemblig = för ett Fiske = Creatur 4 % S. net
 1 Föä = creatur och 4 %, ett Swin 1 %, ett Fai 2 %
 och Engas 1 % S. net.

§ 12.

Ingen utan then som är Åbo och äger grund,
 eller med des tillstånd få gå i något Fiske-
 watten och fiska efter Kräfter eller annan fisk,
 byter någon härunder plikten hvar = gång, då
 han biträdes 12 % och miste fisk och fiskerä-
 skap, hvar också en som är i följet, samma rätt
 äger den, som på enskylda ägor har fiske-
 watten. Hoo som finner sådana enst förbund
 fiskande och den panten eller sträckt angifwer,

skall få hjälpen af det som bötes, men tigen kan
dämed, vare samma plikt underkastad, som
byttaren.

§ 13.

När wängarne äro färdige att uppgifvas,
för älderna och samt byarnämnerna, och öfver-
lägga hvilken dag det samfundet kan skie,
släpper någon frunt egenwilligt in sin Creatur,
plikt som för sagt är i 11 §. för; är någon
i Byalaget besk och försummelig mot sin
höstnad, at dermed hindra andra af sin
hantering och billige förmaners mintande, så
är ingen skyldig wänta på en sielfswäldige

fröga, utan skylla han sig sielf för hvad skada
honom därigenom timmar. Men ther någon
för nöd skall medelst fattigdom eller sjukdom
eller annat påkommande cij himmer att få af-
kostat sin den tiden som hans grammar, så förder
den Christeliga Kiärlecken, att man sin uthälli-
ga. hjälpa den som således tränger, kan han
sedemera med arbete eller betalning ersätta
hvad hjälp som han i sådant nödfall vinter,
är han skyldig dertill, om det allmänneligen
pästis, i widrigt fall lofar Gud thet som han
behag utij grammars sänja och hjälpsam-
het emot hvarandra.

§14.

22

Kommer först mellan twenne af Byamännerna
om något äcker: eller äng: stycke, bör det an-
menligen för bylaget andragas, och bör samt-
liga Byamännerna öfwerse stycket, och så myndigt
den tirstår påsee, att den som har rätt bör
njutas, och den som obilligen påstår hebra något
ifrån sin granne i så måtto, bör plikta till
byen 8 öre S. unt, mehr eller mindre efter om-
ständigheterna och bylagets godkännande,
och den som kändes ej ä något för lagsokas
och der dömmas.

§ 15.

En wängwäsktare böi antagas och bönas
af alla bygmännen hvilken plikt är at flitigt
se till i mark och ägor, och strakt gifva
hinkiauna, när någon ohägn finnes, och för
ingen med wredes-ort eller gärning honom
wit 8 öre. S: mt wite antasta, när han angiper,
then ohägn vållar.

§ 16.

När Bygmännen säletes om våren kommit
öfverens, hwarest the willja på sin Vintersäd,
böia alla gårdsgårdar i rättan tid uppfredas,
så at när skördetiden om hösten infaller,

och grammarna wada ar äldermannen thesom
tillfagor, för sädesgiärdet innom ett dygn vid
12%. S. mts plichtet wara uppfudat. Skulle någon
sedan siöt än insläppa sina Creatur, bile för
hwarthera, junte skadas ersätjande efter 11 §
och wara wid samma straff förbudet at up-
rigwa sin giärdsgärd omkring hädesgården på
fiant icke alla grammarna thesom öfverenskom-
mit.

§ 17.

Ej må någon om höst eller winter in-
släppa sina Creatur på rigen at beta inom
äldermannen sammankallat grammarna ad the

Få pröfva at skut utan skada skje må: gör skut någon elliast, plichte hvarje gång / Daler silfvermynt för hvar Creatur han således insläpt.

§ 18.

Ingen må afslå sina Åker renar i Sades-
gårdet innan samtelige grammarna sig therom
fränat, och Bytes renarna först blifvit delte.
wid 6 öres böter, och gälda thesutan skadan
för skut gräs han för sina grammar nedham-
pat.

§ 19.

Skulle Bydelaget eller grammarna utj.

någon intaga eller annerstädes så Äter eller
Rofwer, bör ingen af dem tillåta sina barn
eller andra gå at pläcka Äter eller upbaga
Rofwer sin kotning, utan om sådant sker
tillåtas bör hela Byelaget thereom förenas och
tillsägas, på thet ingen therevid må göra
then andra förmär eller sine grammars åkrar
nedtrampa, eller både hwars gång 2 Hrs
Silfvermynt.

§ 20.

Skulle någon af Byemännen uppfirma något
som ej allenast woro tiändligt, utan och nöd-
vändigt sin Byens och herrarneens för-

bättring, bör äldermannen bevaras så samt-
lige grammarna och therom öfverlägga. Men
ther så hända skulle, at the andra stadnade i
thet slut, at the icke villja thesamma förbättring
sig itagu, hoarigenom then rättssinnes och wäld-
menandes goda uppsat blefve hindrat, hefwe
han frihet, at af utbygmän och grannar, som
äro förståndiga och goda huskällare, jänte någon
tänksbetjente, om så nödigt präfras, kalla byn
och besiktning; och therest så befinnes, at
grammarna i Byen oskiäligen sade sig enast thet
som wärckeligen varit till Byens nytta och
förbättring, pligte så hoarthera som thet

gjort 16 % S: nt och vare Husetan skyldige at
betala them som synen och besiktningen för-
rättat, samt fortsätta änta skatt och så snart
gjöreligt är, thet arbete som som them wähl-
menande fördragit.

§ 21.

Ingen onå Inhysserjon eller annat folk af
mindre frägd, på sine ägor utaga, unner
grammane gifwit thet till bifall; gör
thet någon plichte 2 daler S: nt och vare
änta förbunden slike personer strack bortskaffa,
ther Byemännen sådant begära och påstå

Bar eld må ej büras hemmanen emellan,
 ej eller i Stall, Fähus, Lada eller annat uthus,
 och skan jemvärl i Skosse rumm alt Tobaks-
 rökande vara förbudit: Ej må Eld lämnas
 osläckt eller ovärdad: Kiölna, Pöten, Badstuga
 eller Smetja em pligke then armordnada
 hämsel förfar i de S. mt. Äldermannen med
 Bristjarne böra Twenne gånger om året nemb-
 ligen höst och vår besiktiga alla Eldstäder i
 hela Byelaget, och the små fimmars så bo-
 fälliga at Eldwäda Therigenom Twenne kan,
 böra besiktningsmännen löta vederstä och
 ägaren böta 24 % S. mt.

§ 23.

Att ifrån kälven gå utu jorden, till hies hon
äter kälad warder, böra swinen wara ringade,
ock skola hie änta, när säden inkiöres, vara
instängde eller utu vägen, hwar som häreut
bryter, pligte för hwarit bön / Dr Smt.

§ 24.

Alla här uti Byen, så wärl som grannarne
här omkring wore pliktige i äcker, äng och betes-
mark, antingen hie mätas i öppet fält, eller
hafva äcker, ock taga skifte med hvarannan,
eller ock äro med gårdsgård och stängsel
skilgde, till alla delar hålla hien ordning

och frist emot sina grannar, som Byordningarne
innehålla och stadga, och en naturlig billig-
het Lilloäger, sin undvikande af laga plikt.

§ 25.

Alla båter, som efter Themas Byordning
bliva utskatte, äga Bisittjanne efter Äldermannens
och Byamännens godkännande, af Then brotstige
at uttaga; och then then, som till Båter för-
jaren är, skulle wägra at them thaxt betala,
hafwen the då makt at af then gensträwige
taga pant, och läggen honom sedan viss tid för,
innan hvilken han then intösa önä, försummar
han thet, warden pauten till then mästbindande

försäld, och öfverskottet, sedan böterna äro guldne,
konom återståld; Skulle någon vara så obetänkt,
att under en sådan föråtning, med kugg och
slag, eller o⁻ädriga ord öfverfalla them som thems
utmåtning förätta, pligste så han efter älver-
mannens och Bygmännens godtfinnande. Dode
varden ingen obetagit lemnet, therest han tycker
sig af Bygmännen, wære, wid böters uttagande,
förärad, uti ett eller annat måhl, antingen
wid böternas åläggande eller utökande, hela
Byelaget, efter laga stämning, vid Tingsträsen
tintala, och behöwig ändring söka efter om-
ständigheterna.

§ 26.

På egna ägor må hvar och en, nätter pläcka, men ej på sin grannes, wid 24 %. I: mts plicket vill han ej utsätta plikten betala wardt efter hls. Byelagets samtycke och beslut derför påtad om han befinnes gärdt in på en annans ägor.

§ 27.

Ingen ware tillåtit Alla för är sådan iutärgad är, till hvar på sina egna åkrar Alla skall, men ej på en annans utom lof och tillstånd wid 8 %. I: mts plicket, när någon skemmed betad warder.

§ 28.

Så länge säden oinbärgad är böven kvar uti byen, afhålla sina gräs utur åcker gårdar, utan them antingen häfta eller wackla låta. Then sig läremat förer och förbyter skall, sedan han härom warnat och linsagd blifvit pligkt $\frac{1}{2}$ öre för Wart första gången, andra gången dubbelt och så vidare, samt skadan som af grässen göras kan, efter skäligt åsat wärde betala till then förordade.

§ 29.

På thet äldermannen i byen må wara högst och willig att hålla så mycket bättre.

Fol. Linskrivet senare

hand och upseende therröfver, Byordningen till
alla delar noga efterlefvat warder, ty är billigt
at han för sitt omak och bevarar njuter en del
af alla fallande böter efter thesamma uprättade
ordning, och at en del af antingen utdeles till
socknens fattiga, eller att användas till något som
hela Byen till samfälls nytta och förmåga lända
kan: Men at använda thessa böter till dricka
och Brännvin eller wid utsatte samkväm thesamma
gemenant förtära, wares aldeles förbudt. På
hwad sätt thessa penningböter må bäst och
säkrast förwaras, samt huru för thesamma reds
och Räkning göras bör, thesamma förbehålla sig

samtliga Bygmännen sielfve samhälligt förseas.
§36.

36

Hvad eljest äldermännen med Bygmännens
till Byens allmänna nytta finner nödigt iirätta,
efter förskommans onständighets, som nu
icke i hogkommiss eller förordas kan, bör efter
allment öfverenskommande efterseas. Hvar
ansvarande händelse, hafve äldermännen lof
then motvillige och then som tveckas med tienliga
tillsäjtelser, sin skyldighet förhålla; Skulle
än vidare motvilliga och efterlåtenhet af någon
eller flera i Byen wisas bör äldermännen then
som tveckas efter laga stämning till Tinget

inkalla låta, då Dommaren tillkommer sådant
Byslaget emellan nyttigt påseende skid-
skida och pätta.

att denna uprättade Byordning icke
en må äga desto större Kraft än efterlefnad
på ankrälla wij santeliga Inwånare utij
Tolunga By, Och bekrägte Wälbörne Hrn Händs-
höfdingen och Läff. Färs Hånds Råds den lag-
ligen stadfästa

Tolunga d 17 Decembris 1745.

På likhet en jämnlighet med kreaturskapande
må vara uti Byen och then lida som såwähl.
som then andra skattar för sin ägendom må
minsta rätt och billighet för sin del böra Byens
Inbyggare, sigt förena, huru många kreatur
af hoarie slag; en hwar i proportion af sitt
hermannantall bör hafva; som nog samt billigt
synes, så bör then som flera kreatur; med
then mindre äger sig förena, eller att then
mindre hafver, kreatur för grästön. taga på
thet uti Håren må vara af värden lagröskies

Portar och gränder uti det fredat Wäng
eller på Sadeswäng besädd är, skola stängde vara.
○---○ Rader swädsen lög.

der någon afstod derigenom *Plikt för skadn 24 öre
och betale skadan. Detta ifrå då såd ä, vil insär-
gat blifver äboernas namn.

H. E. Gyllenpsalm
på N° 14.

Loftr N Nilsson:
på N° 1

Ola Nilsson Arls
på N° 2

Nilsson
på N° 6

Mårten M Nilsson
på N° 7

Ola O Nilsson. Hans A Nilsson
på N° 10.

på N° 11

Anders A Larson. Nilß N K Nilsson
på N° 12.

på N° 15

*skick.

Skriv endast på denna sida!

3341

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

40

Bru P.F. Zupponson.
jul N° 16.

Jens D. Danielson
jul N° 13

Anders A. Danielson
jul N° 13

Alfradh X. Martenson
jul N° 13

Brise — P.A. Anderson
jul N° 13

Anders A. Persson
jul N° 14

År 1746 den 21 februari vid Färs härads
allmänna Wänterting i Siöbo, är Hennes
Byordning upläsen; Och som hon är ländant
för Byens gemmensamma bästa, wader hon till
skyldig efterrättelse och obrottslig efterlefnad,
bärmedelt af Fings Rätten, uti allt hvad lag
likvärdigt är, gilla och stadfästad.

Uppå Härads Rättens wägnar

Levso Byens Rätt

Denna Byordning är å Tolunga Kyrkiovalt
för vederbörande upläst den 24 Junij 1746.

attesteras
Christian Tenonius

Postade denna Byordning från Tings utlösende
med Confirmation 3 Dr. 5^{mt} för Skrifwaren
af mig H. E. G. p. ————— 28 /.
för papperet likaledes ————— 2 /.

(sista raden oläslig)

Mot det att jag Byensgemensamma medel erhåller Tre Riksdaler Rgs. och mot det att Communerna inom byalaget noggrant iakttaga den för byen antagna och fastställda Byaordningen samt att de efter skriftliga uppbudningar på utsatt tid punktligen iakttaga inställelse, åtager jag mig härigenom att på tre år, räknadt från Maji till Maji bestriffa åldermanssysslan för Tolånga by med allt hvad dermed har gemenskap, med undantag af de i Brandstods Reglementet anbefallda Brandsyner, hvilka istället bestrides af en af Byens sexmän. Wid möjelligen inträffade olyckshändelser och wid påkommande Islossning och hvad dermed eger gemenskap, som icke tål uppskof eller tidsutdrägt lyder Byamännen det gamla bruket af Byahornet. För Byens gemensamma medel, som komma under min förvaltning förbinder jag mig till ansvarig redogörelse, hvilket härmed till efterrättelse bestyrkes.

Tolånga den 1ste Maji 1857

Anders Mårtemsson

Me-dofvanstående af Åboen Anders Mårtensson härstädes gjorda förbehåll och vilkor för Åldermanssysslan inom Tolånga By förklara vi oss å samtliga byemännens vägnar fullkomligen nöjde och förbinda oss till noggrann efterlefnad af dessamma samt Befullmäktiga härigenom Anders Mårtensson till Ålderman för Tolånga By på tre år räknadt från den 1ste Maji detta år till samma tid 1860

Ut supra

Nils Person

M. Nilsson

Ola Anderson

Hans Larsson

G. Pettersson

Pehr Pehrsson

F. Ohrström
genom drengen Ola Larsson

Rasmus gabrielsson

Sven Andrsson

Jöns Olsson

Förestående Contrakt hafva vi å ömse sider denna dag förnyad på fem års tid Räcknad från den 1 Maij 1862 till 1 Maij 1867, hvilket härmed intygas

Tolånga den 10 maii 1862
Anders Mårtensson

3341

Å samtelige Byemennens vägnar

Mårten Nilsson

Nils Persson

Jöns Persson

Rasmus Gabrielsson

J.P. Ekman

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

45

Protokoll hållet vid
sammanträde hållet hos Adressen
den 1 maj 1883.

- 1/ Fråga väcktes om val af äldreman om-
vägande vilken blef omvald på 10 års tid
med en årlig lön af 3 Kronor —
- 2/ räkenskaperne färdledes och granskades
hvaraf de tillfälligt godkändes —
- 3/ Wintervägen skall i ståndgöras i slutet
af Juni månad, en och var

Protokoll vid Tolånga bys
mångsammanträde den 13^{de}
Decembris 1847.

Nämnda byensän voro genom cirkulerande orten
kallade till sammanträda idag hos under-
tecknad, J. Pettersen, för att i stället för
nämnde undertecknad välja ålderman och valdes
här till mjälkmanen Nilsen Andersson å N° 12
Tolånga.

Denna bekräftning skickades genom

Tolånga som skrev

J. Pettersen

Justerat s. d.

Ears Svensson

Nils Arvidsson

Sammandrag af Tolanga kys räkenskaper
 från den 17 Maj 1887 till den 13 December 1887
 Skuldet utgör en kassabehållning 7 kr 45 öre
 Afgått halfta äldre mans lön 1 50 öre
 Sålides återstår i kassa 5 95

Tolanga den 14 December 1887
 J. Petersen

Är uppgjort betygat
 Anders Sörenson Märta Mårtensson

Protokoll vid byens vänsammantväre
kon. möte i kyrkan torsdagen den 22 juni 1916.

49

§ 5. Besluts att äldre mansspölsan skulle i tillfäst
med pågåendet i andra byar. Fyra om gå
åbrarna varje på den 1 Maj. varjante äldre-
mansmen som ligger varit. It li skulle
bortfalla.

För äldreman för byen Linn 1 Maj 1917 utsägs
enligt lantbrukaren Magnus Andersson. n° 146
lästades. Vidare förskott g.

Fälänga som oran

Justerat:

Nils Svensson

Olof Mäntensson

Atto Andersson.

3341

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

50

Protokoll vid sammanträde med äbo-
arna i Tolånga by den 20 maj 1921
ä' Korn: summet i Tolånga.

§ 3. Fyra älderman för en tid av 5 år välles
äboen Per Jönsson nr 14 Tolånga och
biverkändes honom därför en ersättning
av 5 kr. pr. år.

Lorn oran

Per Jönsson
älderman

Justerat:
Alfred Persson

Otto Mårtensson

Protokoll vid sammanträde med by-
männen i Solånga den 30 april
1927 i skolhuset i Solånga by, var-
til kallade skattegenomcirkulerande
order.

§ 3

För älderman återvaldes Per Jönsson,
Solånga 14, för ytterligare 5 år, under råd
för honom att när som helst avsäga sig upp-
draget.

Som ovan

Fasterat:
Stil. Svensson

Per Jönsson
Joh. Oksa som.

upptecknat eft. J. Lantbr. Nils Persson Hår nr 4, * 1844 ibm.

Åldersinstitutionen i Hår

Åldersmans-
institutionen
i Hår

Åldersungille bad vi i maj
månad (vid pingstid). Åldersungyllan
gick omkring på oss. Vi var väl en fjorton
börder för på åldersungillen. Hur
många det är nu vet jag inte. Det hålles
två åldersungillen. Den som också som
åldersman skall ge arskedgille och den
som tar fatt skall ge välkomman.
På åldersungillen för bjöd fört på

besken, när de kom. Sen serverades kaffe
med bröd och gäsk. Därefter var man
och drack brygg. Sills det var tid att äta
kvällsmat.

På avskedsgillet utsågs den nyl äldre-
mannen. Han fick då överta papperna. Sen
skulle han ge välkommen, en dag, "när
han ble ringad po'S". Det brukar inte vara
så lång tid mellan avskedsgillet och väl-
kommen.

Den som var äldreman skulle hälsa på
på byns utgifter och inkomster.

Man hade inkomster bl.a. genom arren-

dering av "testen" samt från "Källorna",
som är "byss". Härifrån sålde man "allsträ"

Byns gamla päppar brann upp vid en
eldbräda för en tio år sedan.

Sågt kom minns jag aldrig att byn
har haft.

Hörs byrås protokollsbok är påbörjad i
1919 / de gamla handlingarna förstördes då gamla
eldsvåda). Ur protokollen framgår att
sammanträden bl.a. hållits följande år
i nämnda dagar:

1919 1/12 (möte i byrå)

1920 15/1

1928 18/12

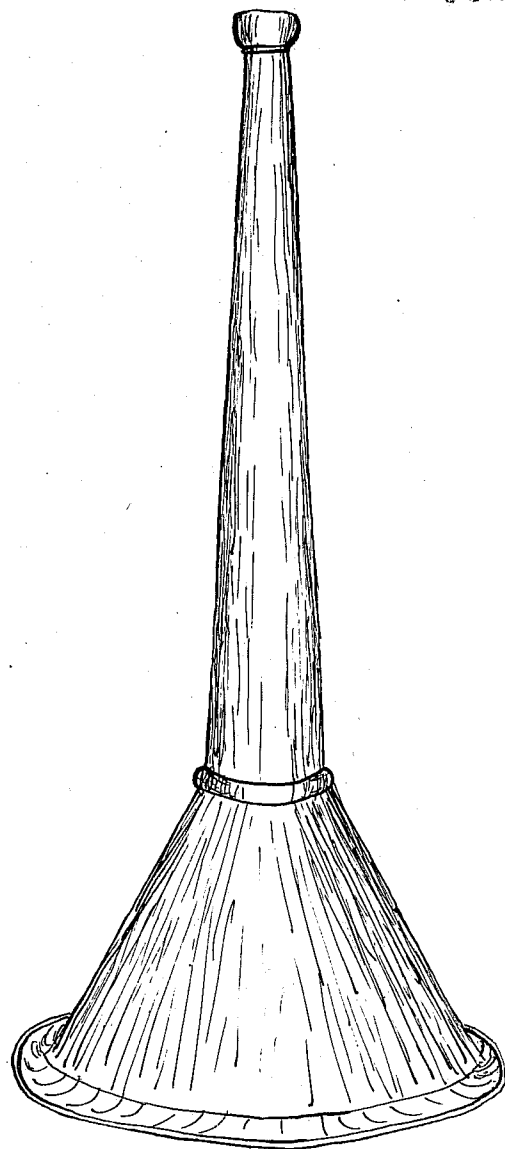
Eggelstads byahorn

3341

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

*Skåne
Färs h:d
Tolånga s:n
Eggelstads by*

56

Skala 1:3

Eggestads byalag.

Byahornet utgöres av ett rakt
mässingshorn (se fig. !)

Stigra äldre handlingar finnes g.
bland byns papper. Protokollsboken börjar
år 1901. Härav framgår att sammankörda
hållits följande år i nämnda dagar:

1901 31/12

1902 31/12

1903 30/12

1904 - 1914 20, 29 eller 28 dec.

1915 : 14 aug.	1923 28/2
" 4 nov	" 29/12
" 30/12	1924 27/12
1916 : 29/12	1925 31/12
1917 : 28/12	1926 27/2 (extra)
1918 : 16/3	" 28/12
" 23/12	1928 5/1 (ordinarie)
1919 : 13/3	" 10/3
" 30/12	" 31/12
1920 : 10/3	1929 28/12 (ordinarie)
" 30/12	
1921 : 27/12	
1922 : 29/12	
1923 : 29/1	

(Även extra sammankomster

är här upptagna)

De sista sammankomsterna är sista
och de ordnats av landmätteri-
förvaltningen.

Älderman väljes för en tid om 3 år. Sysslan går omkring på de olika n:ren. Vissa äldre-
män ha inuehaft sysslan flera perioder,
t. o. m. 15 år.

Stågt gille hålles numera ej i sam-
band med sammanköpet. Det slopades
för ett par år sedan.

F. n. är lauter. Vik försam, Eggestad
älderman.

Näsby byalag.Byahornet.

Byahornet utgöres av ett oxhorn. Även munstycket är av horn. I den smalare delen av hornet är fäst en ^{älsäms-}läderrem, i vilken hornet bäres (se vid. foto!)

På hornet förekommer följande inskription, som antagligen anger dess ålder

1/P S RA 1800

Byalådan.

Se foto! Brunnmålad med fällock. På framsidan står "Näsby Bye-låda 1860. (se teckning nedan!)

Näs = $\diamond$ by
Bye-låda
1860

Bystämmorna.

ur protokollen, som mest handla om bortarrendering
av byns grustäkter, framgår att bystämmor hållits följande år
å nedan nämnda dagar:

1904, 23.1, 1906 18.1, ~~1903 17.1~~, 1881 3.12, 1903 17.1 och 24.8,
samt

Här nedan återges det i bys låda befintliga äldsa~~at~~ protokollet

Bystämmoprotokoll hållt i Näsby hos åldermnnen

Ola Jönsson derstädes 30de Maj 1871 med Näsby
byemän.

1:o/ Efter Cirkulationsuppbudning varda Byamännen gemensamt
denna dag kallade till sammanträde för att avsluta den sist å
byens Räkenskaper hållna, men oavslutade Revitionsberättelsen.

2:o/ Per Hanssons skuld till Bykassan efterskänkes.

3:o/ Per Lundborg förskotterade 10 R~~y~~ Rmt till Brobyggaren Ström

3341

4:o/ Frågan framställdes ~~även~~ äfven om tre R^g 34 öre som av förre åldermannen Anders Anderssson vid samling å aution och Snöskottning beviljat en del av Byemännen till inköpt brännvin som han utan gemensamma byelagets föregående hörande olofligt af byekassan betalt, hvilket och af närvarande denna gång eftergafs och godkändes i hans redovisning, men och såsom motiv för en så sjelfständighet tillåtes icke ålderman för byen, mer hända efter mot laga ansvar.

5:o/ Således den förbemälte åberopade oafslutade Revision är härmed afslutad och är häremot ingen ting att anmärkas.

Näsby som ofvan

Ola Jönsson

ålderman

Per Lundberg	Nils Svensson	Hans Nilsson
Bengt Nilsson	Sven Andersson	Nils Jönsson
Per Mårtensson	Johan Olsson	Måreten Olsson

Jon Pers son

Äldermän,

Följande personer ha varit äldermän under nedan nämnda
år:

Ola Jönsson 1871-1875, Anders Persson 1876-1879, Carl Björklund
1880-1903, Jöns Månsson 1904-1905, Per Söderlin 1906

Räkenskaperna ha samtliga år räkenskapsboken omfattar
avslutats den 31.12.